

Årsplan

2019-2020

Valler barnehage

Bærumsbarnehagen

Innhold

Innledning	2
Årsplan	2
Barnehagen er en pedagogisk virksomhet	2
Bærumsbarnehagen	2
Presentasjon av barnehagen	2
Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis	3
Barnehagens pedagogiske arbeid	4
Barnehagens verdigrunnlag	4
Barn og barndom	4
Demokrati	5
Mangfold og gjensidig respekt	5
Likestilling og likeverd	5
Bærekraftig utvikling	6
Trafikksikkerhetsarbeid i vår barnehage:	7
Livsmestring og helse	7
Barnehagens formål og innhold	8
Omsorg	8
Lek	8
Danning	9
Læring	9
Vennskap og fellesskap	10
Kommunikasjon og språk	10
Barnas medvirkning	11
Samarbeid mellom hjem og barnehage	11
Overganger	12
Når barnet begynner i barnehagen - tilvenning	12
Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager	12
Fra barnehage til skole	13
Planlegging, vurdering og dokumentasjon	13
Planlegging	13
Vurdering	14
Dokumentasjon	14
Barnehagens arbeidsmåter	14
Progresjon	15
Barnehagens digitale praksis	15
Barnehagens fagområder	16
Kompetanseplan	17
Tradisjoner og merkedager:	18

Innledning

Årsplan

Barnehagen skal utarbeide en årsplan. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold (§ 2) og barns rett til medvirkning (§ 3) og rammeplanen følges opp, dokumenteres og vurderes.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet

Barnehagen er ifølge [Rammeplan for barnehagen](#) en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

Bærumsbarnehagen

I Bærum er det i tillegg til rammeplanen utarbeidet en barnehagemelding for Bærumsbarnehagen, *Barnehagemelding 2015-2025*.

Arbeidet med barnehagemeldingen skal bidra til at det blir et likeverdige og enhetlige barnehagetilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre. Tidlig innsats, mestringsperspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i Bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses på som første trinn i utdanningsløpet, og **lek, språk og god helse** er spesielle faglige satsingsområder.

Som oppfølging av barnehagemeldingen utarbeides det kvalitetsplaner. Kvalitetsplanen skal bidra til likeverdige barnehagetilbud i Bærum og sikre tidlig innsats og bedre læring for barna i bærumsbarnehagen. Kvalitetsplanen, lek og læring – rammeverk for bærumsbarnehagen, som gjelder fra 2019 skisserer følgende satsningsområdene:

- Kommunikasjon og språk
- Livsmestring
- Digital kompetanse

Presentasjon av barnehagen

Fra 1. januar 2018 har Vallersvingen barnehage og Hamang barnehage blitt til en barnehage; Valler barnehage, avdeling Vallersvingen og avdeling Hamang.

Vi har en tjenesteleder, en avdelingsleder og en faglig veileder i 50 % stilling.

Personalet består av 12 pedagoger og ca. 20 fagarbeidere/assistenter.
Vi har opptil 120 barn fordelt på begge husene.

Alle barn og voksne skal ha gode dager i barnehagen, vi ønsker å fylle barnehagesekken med:

Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis

I det pedagogiske arbeidet er vi særlig opptatt av å trygge hvert enkelt barn og å bygge gode relasjoner. Gjennom opplæring i COS (Circle of Security/ trygghetssirkelen) har vi lært at trygge barn tør utforske verden rundt seg. Vi skal være den trygge havnen og samtidig støtte barnas utforskning. Vi legger trygghetssirkelens metodikk til grunn for å bygge en trygg tilknytning og gode relasjoner med barna.

Vi har også hatt fokus på et godt psykososialt miljø både blant barn og personale. Vi er opptatt av at alle barn skal trives, og at de skal oppleve glede og vennskap, og at ingen blir utestengt og krenket. Vi følger Bærum kommunes «[Plan for et godt psykososialt miljø](#)». Barna er helt avhengige av gode rollemodeller, derfor er personalet bevisste på at deres egen sosiale kompetanse er avgjørende for barns utvikling på dette området.

I arbeidet med natur og realfag har vi bygget på vår kunnskap og erfaringer fra prosjektet vi deltok i 2017 - 18 «Vann og undring». Gjennom eksperimenter, daglig undring over naturens fenomener, gode samtaler med barna og fokus på barnas initiativ har vi oppdaget og lært mye om naturen rundt oss. Barnets undring står sentralt i vårt pedagogiske arbeid!

Vi opplever også at miljøplanen er blitt godt implementert i vår barnehage. Hver avdeling har synlige miljøstasjoner og barna, uansett alder, lærer å sortere avfall. Gjennom temauker sikrer vi å formidle kunnskap om naturvern. Dette er holdningsskapende arbeid som vi skal fortsette med. Tilbakemelding fra foreldre bekrefter at barna praktiserer også gode vaner hjemme.

Fra januar 2018 har barnehagen deltatt i et ledelsesutviklingsprogram (LUP) i regi av Bærum kommune. Vi har gjennom LUPs metodikk; involvering, innovasjon og engasjement,

utarbeidet et prosjekt som startet i august 2018: «**Hvordan bruke musikk til å fremme fellesskap og språk i barnehagen**». Forskning viser at rytme, sang, vers og musikk er en god metode for å lære språk og bidrar til glede og fellesskap.

I løpet av barnehageåret 2018 -19 har vi deltatt på kurs og opplæring i regi av foredragsholder Nuria Moe, « Syngende barnehage» og Språksenteret i Bærum. Vi har lært mer om betydningen av formidlingsevne og sang, rytme og musikk. Vi har også fått mer kunnskap om barns språkutvikling og språkutvikling hos flerspråklige, samt tiltak som kan fremme språkutvikling.

Vi opplever at det er nyttig å fortsette med prosjektet i vår flerkulturelle barnehage. Hver måned velger vi en sang med bilder som illustrerer teksten og begreper som det skal særlig fokuseres på. I år ønsker vi å vektlegge verbene og på den måten utvide ordforrådet til barna. Barn som snakker ulike språk, kan synge sammen. De får en opplevelse av fellesskapet ved å ha samme kunnskap og felles «kodeforståelse». Ved å delta i sang- og musikkaktiviteter, tilegner barn seg også ord og språkrytme i det norske språket. Kulturmøter uavhengig av språkforståelse skaper dermed et fellesskap og bidrar til inkludering.

Barnehagens pedagogiske arbeid

Barnehagens verdigrunnlag

Barn og barndom

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv.

Personalet ser på hvert barn som unikt. Vi har respekt for at hvert enkelt barn bringer med seg sin egen barndom inn i barnehagen. Valler barnehagen skal være et godt sted å være for alle. Vi skal tilby trygge og forutsigbare omgivelser, men samtidig skal det være god plass til det spontane, til humor, undring, spenning og nysgjerrighet.

I løpet av barnehagetiden påvirkes barna av holdninger, erfaringer, arv, miljø og læring. Dette bearbeider de på sin egen måte og gjør det til sitt. Vårt ansvar er å gi barna de gode impulsene og opplevelsene som støtter barns helhetlige utvikling. Barn søker hele tiden å skape mening med omverdenen. Barnehagen vår skal være en god utviklingsarena hvor hvert barn får utvikle seg i sitt eget tempo. Barna skal bli sett, hørt og anerkjent. Fokus på barnas medvirkning skal være grunnlaget i vårt pedagogiske arbeid.

En god barndom skapes blant annet gjennom trivsel, lek og vennskap. Derfor skal personalet vektlegge gode relasjoner med barna. Vi gir barna støtte og veiledning til å innlede relasjoner og bygge vennskapsbånd med andre barn. Ved å fokusere på lek, bidrar vi til å skape vennskapsrelasjoner, og vi formidler viktige livsverdier: fellesskap, empati og omsorg.

Barns danning begynner i det øyeblikk barnet starter å undres i små lekegrupper og i fellesskap. I Valler barnehage skal barna møte omsorgsfulle, empatiske, kreative og tilstedeværende voksne som skal være gode rollemodeller og kloke veiledere.

Demokrati

Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonssevner og språklige ferdigheter.

Personalet er nysgjerrig på barnas ytringer og lydhør for barnas initiativ. Barna skal erfare både at de kan påvirke barnehagens praksis og at de noen ganger ikke kan få det som de vil. Vi vektlegger å bygge gode relasjoner og gir barna erfaringer i fellesskapet. Vi ønsker at barna skal lære å vise hensyn til andre og lære å være rause. Dette krever at vi som personalet også tar hensyn og er rause overfor barn, foreldre og kollegaer. Dette krever av personalet god gruppeledelse og forståelse av dynamikk i gruppen.

Hvordan gjør vi det:

- Vi har en fast struktur med samlingsstunder, måltider og turer der barna gis en opplevelse av å tilhøre en gruppe og får felles erfaringer
- Vi er åpne for å endre på eller bryte opp den faste strukturen ut fra barnas respons
- Vi gir barna mulighet til lek i større og mindre grupper
- Vi er særlig oppmerksomme på barnas interesser når det gjelder sang og musikk siden dette er vårt fokusområde
- Personalet har jevnlig diskusjoner rundt eget barnesyn og hvordan demokratiet forvaltes i vår barnehage

Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.

Personalet skal ivareta mangfoldet og utnytte det som en ressurs.

Vårt prosjekt « **Hvordan bruke musikk til å fremme fellesskap og språk i barnehagen** » gir oss en unik mulighet til å synliggjøre språk, kultur, musikk og dans fra forskjellige verdensdeler i hverdagen. Samtidig skal vi vektlegge at hvert bidrag er likeverdig.

Hvordan gjør vi det:

- Personalet oppfordrer foreldrene til å bruke eget morsmål/familiespråk sammen med barna
- Vi lærer oss sanger på flere av språkene som er representert i barnegruppene
- Vi lytter til og danser til musikk fra flere land

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling.

Personalet skal ha et bevisst forhold til egne verdier, holdninger og praksis når det gjelder likestilling og likeverd. Vi har en grunnforståelse av at alle mennesker er like mye verdt. I vårt prosjekt vil vi tilrettelegge for sang på flere språk og at barna får møte musikkuttrykk fra ulike tider og ulike steder. Vi vil være bevisst på at barna får ta like stor plass i prosjektet uavhengig av kjønnsidentitet, alder og funksjonsnivå.

Hvordan gjør vi det:

- Personalet tar opp likestilling og likeverd som tema til veiledning og på flere avdelingsmøter i løpet av året der egne holdninger og praksis diskuteres
- Vi gjør ikke forskjell på barna gjennom å velge ut leketøy og aktiviteter ut fra kjønn eller for eksempel ved å snakke om «jentefarger og guttefarger»

Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.

Personalet skal formidle respekt for naturen, forståelse for samspillet i naturen og sammenhengen mellom det vi mennesker gjør og hvordan naturen reagerer. Vi bruker naturen som er i barnehagens nærhet. Barna møter sanger og vers som knyttes opp mot naturfenomener og årets gang. (se s.3.)

Bærum - en klimaklok kommune

Vi skal vektlegge holdningsskapende arbeid slik at barna utvikler forståelse for at alt i naturen henger sammen, at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden. Arbeidet med kildesortering er godt implementert i hverdagen vår. Vi skal fortsette med å bruke daglig «miljøstasjoner» inne og ute i barnehagen. Vi skal utvide vår kunnskap om hva søppel kan bli til og vi skal vise kreativitet for bruk av «verdiløst materiale» (gjenvinning/gjenbruk). Vi skal rett og slett formidle verdier og fremme holdninger for mer bærekraftig samfunn.

Sammen med de eldste barna har vi utarbeidet [miljøplanen](#) som bygger på Bærums kommune føringer.

I år ønsker vi, som alle Bærumbarnehager, å ha større fokus på sunt kosthold og fysisk aktivitet.. Gjennom å inkludere barna i tilberedning av mat og samtaler under måltider skal vi formidle kunnskap om næringsrik mat slik at barna utvikler gode vaner.

Forskning viser at fysisk aktivitet bidrar til god helse, derfor skal vi vektlegge dagsrytme som gir barna mulighet til å utfolde seg fysisk. Gjennom mestring av fysiske aktiviteter kan barna utvikle grovmotoriske ferdigheter og en positiv selvfølelse. I dette arbeidet skal vi også ha fokus på kroppens behov for å hvile slik at barna får oppleve god balanse i hverdagen.

Hvordan gjør vi det:

- Vi gir barna varierte smaksopplevelser og skaper trivelige måltider
- Gjennom samtaler under måltidene formidler vi kunnskap om sunn og næringsrik mat slik at barna utvikler gode vaner
- Vi reduserer matsvinn ved å oppfordre barn til å legge uspist mat tilbake i matboksen
- Vi har en dagsrytme som gir en god balanse når det gjelder fysisk aktivitet, hvile og måltider
- Vi gir barna innblikk i naturens kretsløp ved å grave ned på høsten matrester og gjenstander av ulikt materiale og grave disse opp og «studere» til våren.

Trafikksikkerhetsarbeid i vår barnehage:

Valler barnehage har sertifisert seg som en trafikksikker barnehage. Målet for dette arbeidet er å styrke og utvikle gode holdninger til trafikk og adferd i trafikken. [Trafikksikker barnehage.doc](#)

Personalet skal være gode rollemodeller for barna. Vi bruker trafikkmateriell fra Trygg trafikk og er også medlem av Barnas trafikkklubb. Vi følger våre retningslinjer når vi ferdes med barna i trafikken, og hver tur gir oss anledning til å lære barna til å bli sikre trafikanter. Vi vektlegger å gi informasjon om trafikksikkerhet til foreldrene. Vi har utarbeidet en handlingsplan for trafikksikkerhet i vår barnehage.

Hvordan gjør vi det:

- Alle barna lærer grunnregler for oppførsel i trafikken når vi går på tur
- Alle barn har refleksester når de er utenfor barnehagens område
- Porter mot hovedvei er stengt
- Foreldre informeres om parkeringsregler i barnehagen og sikring av barn i bil ved oppstart i barnehagen
- Maxibarna (de eldste) har egen trafikkopplæring gjennom Barnas Trafikkklubb

Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.

Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.

Personalet skal gi barna en trygg og forutsigbar hverdag og arbeide for skape gode relasjoner. Personalet skal ha et bevisst forhold til hvert enkelt barn og hvilke behov det har.

Ved å være bevisste og praktisere COS prinsipper sikrer vi å gi hvert enkelt barn en trygg tilknytning som vil fremme god psykisk helse (se s.3). Personalet skal være tilgjengelige, og finne en balansegang mellom å være deltakende og observerende. Personalet skal være interesserte, engasjerte og åpne for det barnet er opptatt av til enhver tid, også det som er vanskelig å snakke om.

Personalet utarbeider planer som ivaretar barnas behov for stell, måltid, hvile og aktivitet. Matlaging og måltider skal brukes som nyttige arenaer for å fremme gode holdninger til sunn mat. Vi tar utgangspunkt i kommunens overordnede føringer. Vi tar utgangspunkt i kommunens overordnede føringer.

Det er økende fokus på psykisk helse. Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider av samspill, fellesskap og vennskap. De skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Personalet skal hjelpe barna med å reflektere over egne handlinger og veilede dem i utfordrende situasjoner. Vi følger Bærum kommunes «[Plan for et godt psykososialt miljø](#)».

I år skal vi begynne arbeide med å implementere handlingsplan for forebygging av vold, seksuelle krenkelser og overgrep mot barn og unge 2019 – 22. «En barndom uten krenkelser og vold».

Hvordan gjør vi det:

- Personalet får opplæring når det gjelder barns seksuelle helse i løpet av barnehageåret
- Personalet skal gjennom hele året arbeide med egne holdninger og bli bevisste hvordan de på best mulig måte kan ivareta barn og foreldre

Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.

Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede.

Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.

Personalet skal fortsette med prosjektet « **Hvordan bruke musikk for å fremme fellesskap og språk i barnehagen** ».

Gjennom kompetanseheving, dialog, refleksjon i personalgruppen og praksis har vi lært nye måter å bruke musikk, sang/rim, dans og rytme på. Musikk, sang og rytme kan, riktig og bevisst brukt, fremkalle latter og glede, bygge vennskap og nye relasjoner, fremme toleranse og forståelse, forebygge konflikter og skape god stemning – rett og slett styrke fellesskapet. Sang og musikk gir også mulighet til fysisk aktivitet, slik som dans og bevegelser til tekst og rytme. Gjennom å legge til rette for at musikken, sangen og rytmen blir en levende del av barnets person og hverdag, gir det et viktig verktøy for resten av livet. Vi ønsker at prosjektarbeid skal være synlig på alle områder i vår pedagogiske praksis.

Omsorg

Personalet skal gi alle barn god fysisk og psykisk omsorg. Det vil si nok mat, klær etter vær, hvile, aktivitet, trøst og gode smil. Omsorg i barnehagen vår, handler både om relasjonen mellom personalet og barna, og om barnas omsorg for hverandre. God omsorg styrker barnets forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre. Vi vektlegger de voksnes inntoning i barn følelsesuttrykk og i det barna for øyeblikket er opptatt av. Barna skal oppleve nærhet, et godt fang, vennlig og bekræftende tone og ord.

Gjennom prosjektet vårt vil vi:

- *skape forutsigbarhet og ramme inn hverdagen (faste sanger/ vers til faste aktiviteter)*
- *skape trygghet gjennom sanger på ulike språk*
- *være åpne og følge opp barnas innspill*

Lek

Personalet skal tilrettelegge for at barna skal få felles referanser i leken. Vi gir barna noen felles opplevelser som igjen kan gi inspirasjon til lek.

Lek er lystbetont og gir barna fellesskap. Barna styrker og utvikler sin identitet og selvfølelse. I leken bygges relasjoner mellom barna og vennskap dannes. I leken kan barn identifisere seg med hverandre, men også oppdage ulikheter. Gjennom å leke sammen prøver barn ut hvem de er og kan være og hvem andre er og kan være. I leken oppdager barn sine sterke og svake sider, sine evner og interesser. Å bli sett av andre i leken er også med på å bygge selvfølelsen. Barna lærer gjennom alt de opplever og erfarer i lek.

Egenledelse (arbeidshukommelse; det vil si evnen til å huske og tenke samtidig), er sentralt i barnas utvikling av selvstendighet, samarbeid og mestring. Rollelek er spesielt godt egnet for utvikling av egenledelsefunksjonene.

Det verbale språket er ofte en viktig del for å mestre, delta og oppnå god status i lek. I vår barnehage, der mange av barna har annet morsmål enn norsk, må personalet være observante og bevisst tilrettelegge slik at alle barn har mulighet til å hevde seg i lek. Fysisk lek krever ofte andre ferdigheter enn å snakke, noe som gjør at denne type lek har alle barn større mulighet til å ta initiativ til, være førende og oppnå en god posisjon og status i barnegruppa.

Gjennom prosjektet vårt vil vi:

- *inspirere og lære barna lekeregler/klappeleker/hoppeleker/bevegelsesleker*
- *bruke sang/bevegelsesleker for å skape samhold og fellesskap*
- *ivareta barnas spontanitet ved å endre oppsatte planer for å verne barnas lek*

Danning

Personalet skal bidra til at barna skal kunne fungere i det samfunnet de lever i. Danning er hva barna lærer gjennom møter med andre og med hverandre. Alt det vi voksne sier, gjør og våre holdninger; det vil ha en betydning for barnas dannelsingsprosesser. Vi må møte hverandre, barna og foreldrene med respekt, interesse og positive holdninger. Aktiviteter i barnehagen skal bidra til en dannelsingsprosess som forbereder barn til et flerkulturelt samfunn, solidaritet, demokrati og miljømessige utfordringer.

Gjennom prosjektet vårt vil vi:

- *introdusere og oppleve melodier, rytmer og tekst på forskjellige språk fra forskjellige tid og sted*
- *gi rom for barnas spontane og musikalske uttrykk*
- *involvere foreldre og verdsette barnas iboende ressurser*

Læring

Personalet vektlegger læring gjennom blant annet tema- og prosjektarbeid hvor vi ser på læring som en prosess. Barns undring, nysgjerrighet, kreativitet, lekebehov og vitebegjær blir ivaretatt.

Mennesker lærer i alle situasjoner. Barn skaper mening gjennom blant annet å leke. Mening skaper kunnskap. I barnas verden er lek og læring uatskillelig. Når barna lykkes, kommer de inn i gode lærings sirkler. Mestring er grunnlaget for positiv læring.

Barnehagens læringsmiljø skal både speile barnas bakgrunn og bidra til å utvide deres referanserammer. Det er viktig med gjenstander, tekstiler, utkledningstøy, bilder og tekst, som representerer alle barna i barnegruppen.

Gjennom prosjektet vårt vil vi:

- *gi barna varierte opplevelser, erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser*
- *stimulere og oppmuntre barna til å bruke hele kroppen og alle sanser*
- *anerkjenne barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær*

Vennskap og fellesskap

Personalet har ansvar for å sette standard for barn om hvordan relasjoner til andre skal være. Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre, og omfatter ferdigheter, kunnskap og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Forskning viser at jo større sosial kompetanse, jo mindre mobbing. Vårt fokus er rettet mot forebygging slik at mobbing ikke oppstår. Gjennom systematisk arbeid med relasjoner, lek, barns medvirkning og sosial kompetanse, sikrer vi et godt psykososialt miljø i barnehagen vår. Det er ikke nødvendig å ha en bestevenn for god utvikling, men det å være sammen med andre barn, der man er akseptert og har en verdsatt rolle, er viktig.

[Plan for et godt psykososialt miljø](#)

Gjennom prosjektet vårt vil vi:

- *gi barna gode opplevelser i felleskapet og styrke samholdet i gruppen*
- *gi barna et felles repertoar som bidrar til og gir mulighet til alle å stille likt*
- *bruke sang, rim, regler og sangleker som formidler ulike følelser og hjelper barna å sette ord på hvordan de har det*

Kommunikasjon og språk

Personalet skal sikre god språklig utvikling, uansett morsmål. Barn kommuniserer og uttrykker seg på ulike måter. Både den ikke-verbale og den verbale kommunikasjonen er viktig for å utvikle et godt muntlig språk. Varierte og rike erfaringer er avgjørende for å utvide barns ordforråd.

I barnehagen vår har vi fokus på hvordan vi snakker til barn. Vi skiller mellom utvekslingstonen (likeverdige møter som gjenspeiler anerkjennelse og respekt) eller undervisningstonen (voksne instruerer og forklarer) i hverdagssamtaler med barna. Vi vektlegger og er bevisst på hverdagssituasjoner som en god metode for språkstimulering og læring.

Barnehagen har mye godt materiale til bruk i språkopplæringen. Vi har et eget språkrom i barnehagen som brukes jevnlig.

Gjennom prosjektet vårt vil vi:

- *anerkjenne og respondere på barnas ulike kommunikasjons uttrykk*
- *bruke sangtekster, rim og regler for å utvide barns ordforråd*
- *jobbe med «månedssang» med utvalgte bilder som illustrerer teksten og med fokusord*
- *være bevisste på vår formidlingsevne (for eksempel ulikt tempo, lav og høy stemme, innlevelse, repetisjon, tegn til tale, bevegelse og bruk av konkrete og bilder knyttet til tekst)*

Barnas medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Personalet skal se til at barna får delta i demokratiske prosesser i barnehagen. Vi er bevisste på at barna ikke kan bestemme på områder de ikke har forutsetninger for å bestemme. Barna skal oppleve å kunne påvirke livet i barnehagen, men de skal også erfare å lytte til andre, mestre å ta veiledning og kunne endre standpunkt og mening.

Barns medvirkning handler om å ha innflytelse på egen hverdag. Barna skal få øvelse i selv å velge hva de vil gjøre. Vi oppmuntrer barna til å bidra til fellesskapet (hjelp til med praktiske oppgaver, vise hensyn).

Barnas følelsesmessige uttrykk, kroppsholdninger og mimikk, er barnas måte å meddele sin mening på. Derfor må personalet lære barna godt å kjenne og være bevisst på å se og tolke slike uttrykk..

Vi ønsker at barna skal oppleve at andre barns og voksnes tanker og ideer er viktige, slik at de utvikler sin evne til å lytte til andre og ha respekt for andre.

Gjennom prosjektet vårt vil vi:

- *tilrettelegge for at barna skal oppleve fellesskap i musikalske aktiviteter*
- *lydhøre for barnas innspill når det gjelder sanger og vers*
- *søke kunnskap om barnas ulike religiøse og kulturelle hverdag, slik at vi bedre kan forstå deres forutsetninger for å medvirke i hverdagen*

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene og ivareta foreldrenes rett til medvirkning. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.

Personalet skal gi mulighet til at foreldrene kan påvirke barnehagens innhold. Ved å la foreldrene bli en ressurs og påvirkningsfaktor kan barnehage og hjem knyttes bedre sammen. Barna kan gjenkjenne og få en bekreftelse på noe de har med seg hjemmefra. Et godt samarbeid mellom personalet og foreldrene, bidrar til å øke barnets trivsel og trygghet. For å sikre samarbeid med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd (FAU) og et felles samarbeidsutvalg (SU).

Hvordan gjør vi det:

- Har daglig kontakt ved bringing og henting

- Tilbyr tolk ved behov
- Sender ut informasjon på e-mail, eller på papir til de som ikke har e-mail
- Felles aktiviteter sammen med foreldre og søsken under barnehageåret
- Foreldremøter 1-2 ganger per barnehageår
- Foreldremøte for de nye foreldrene/ barna på våren innen barnehagestart i august
- Oppstartsamtale når barna begynner i barnehagen
- Foreldresamtaler 2 ganger per barnehageår, og ellers ved behov
- Minst to SU-møter i løpet av et barnehageår
- SU godkjenner årsplanen

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen - tilvenning

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Det å begynne i barnehage er en stor endring for barn og foreldre. Både barn og foreldre trenger god tid i denne prosessen. Det er viktig at personalet i barnehagen har forståelse for dette. De første ukene vil være viet tilvenning for de nye i barnehagen. Det er også viktig at barn som har hatt en lang sommerferie får tid til å bli vant til hverdagen i barnehagen på nytt.

Hvordan gjør vi det:

- Barnehagen inviterer nye foreldre til foreldremøte i juni
- Barnehagen åpner for at nye foreldre og barn kan besøke barnehagen før oppstart
- Barnehagen informerer familiene om normale reaksjoner ved oppstart i barnehagen
- Foreldrene får en foreldresamtale i løpet av barnets første uke i barnehagen. Her kan de informere om barnets rutiner og behov slik at barnehagen i størst mulig grad kan tilpasse sin hverdag etter dette. Under dette ligger matvaner, sovevaner, sanger barnet er vant til å høre, hvordan barnet liker å bli trøstet, allergier/spiseregler mm.

Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.

Bærum kommune har fastsatte rutiner for overganger i utdanningsløp og vi følger disse rutinene.

Det er viktig å anerkjenne at alle endringer bærer i seg både potensialet for vekst og stress. Det er derfor viktig at barna ivaretas ved alle endringer.

Hvordan gjør vi det:

- Barnehagen følger Bærum kommunes fastsatte rutiner (se link over)
- Tilvenning/besøk på ny avdeling før sommerferien sammen med kjent personalet.
- Personalet snakker med barna om det som skal skje
- Barna er velkomne til å besøke sine gamle avdelinger etter overgangen

- Barna møter noen av de samme sangene/sanglekene ved overgang til ny avdeling innen barnehagen

Fra barnehage til skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.

Bærum kommune har fastsatte rutiner for [overgang fra barnehage til skole](#).

Hvordan gjør vi det:

- Barnehagen følger Bærum kommunes fastsatte rutiner (se link over)
- Eget foreldremøte på høsten
- De eldste barna deltar i maxigruppe 2 ganger i uken

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegging

Planlegging gir grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen er utgangspunkt for refleksjon og utvikling av barnehagens pedagogiske praksis. Planleggingen er med utgangspunkt i kunnskap om barns trivsel og utvikling, og den baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre.

Hvert år utarbeider barnehagen en ny årsplan som bygger på årets pedagogiske arbeid, erfaringer og vurderinger. Årsplanen viser hvordan vi jobber med rammeplanens formål og innhold. Pedagogiske ledere og tjenesteleder/avdelingsleder har ledermøter jevnlig hvor vi diskuterer rundt tema som har betydning for det pedagogiske tilbudet barna får i barnehagen. Ukentlige avdelingsmøter hvor vi planlegger arbeidet på den enkelte avdeling og i forhold til barna der. Personalet har alle ansvar for å gjennomføre aktiviteter/tema som planlagt i løpet av uken.

Hvordan gjør vi det:

- Utarbeider årsplan og halvårshjul
- Følger plan for et godt psykososialt miljø
- Utarbeider periodeplaner for avdelingene
- Lager og følger opp oversikt over dagsrytmen og de ulike aktivitetene
- Planleggingsdager for personalet (5 dager)
- Personalmøter for personalet

Pedagogisk leder har fire timer planleggingstid hver uke, som brukes til å:

- Planlegge i forhold til enkeltbarn
- Planlegge aktiviteter
- Planlegge avdelingsmøter, personalmøter, planleggingsdager
- Lage informasjonsskriv, månedsplaner/brev
- Dokumentere i forhold til prosjekter, avdeling og enkeltbarn

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Vi reflekterer rundt det som skjer i daglige arbeidet og vurderer fortløpende. Vi baserer våre vurderinger på tilbakemeldinger fra foreldre (foreldresamtaler, dialog med FAU og SU), personalets observasjon, refleksjon over mål, planer og gjennomføring, og barnas medvirkning (interesser, ønsker og innspill).

Formålet med vurderingen er å se om det vi gjør i hverdagen samsvarer med barnehagens lov og rammeplan, og årsplan.

Hvordan gjør vi det:

- Drøfter og utarbeider halvårsvurdering etter utvalgte kriterier
- Deler ut referat fra AU/SU møter
- Observerer barnegruppen
- Planlagte foreldresamtaler 2 ganger i løpet av året

Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Dokumentasjon er både arbeidsredskap for personalet og informasjon til foreldre og andre instanser om vårt pedagogiske arbeid. Det skaper grunnlag for refleksjon og vurdering.

Tema og prosjektarbeid blir dokumentert underveis i prosessen i form av blant annet bilder, barns tegninger, skrevne fortellinger og små utstillinger som illustrerer utviklingen i arbeidet. Målet vårt er å dokumentere på en slik måte at personalet kan reflektere underveis i prosessen og foreldrene kan få innblikk i det som opptar barna. Vi ønsker en «levende» dokumentasjon som både minner barna om hva vi jobber med, men samtidig er kilden til inspirasjon og nye ideer. Vi ser på alle våre planer som dokumentasjon.

Hvordan gjør vi det:

- Sender brev til foreldrene
- Skriver dagsrapporter på tavler i garderoben
- Stiller ut det barna lager og er opptatt av

Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert.

I barnehagen er det stor variasjon i våre arbeidsmåter. Vi passer på at barna får god balanse når det gjelder aktivitet og hvile. Det skal også være balanse mellom barnas egenvalgte aktiviteter og aktiviteter organisert av voksne.

Barnehagebarna vokser, utvikler seg og dannes både med og uten voksnes påvirkning. Dermed blir barnehagens tilbud en kombinasjon av fysisk/psykisk omsorg og læringsaktiviteter. Å bygge gode relasjoner med hvert enkelt barn er en viktig forutsetning for et godt arbeid og en grunnleggende arbeidsform for oss. Vi deler inn i små grupper både spontant og tilrettelagt. Vi bruker også observasjon som arbeidsmåte for å kunne tilrettelegge for hvert enkelt barn. Dette gir et fint utgangspunkt til å bygge nye relasjoner og skape kilde til vennskap. Nye barn vil få tilknytningsperson som vil hjelpe barnet til å venne seg til barnehagehverdagen og finne trygghet i seg.

Vi har også erfart at arbeid over tid med et utvalgt tema eller prosjekt, skaper gode rammer og bidrar til at læring skjer på barnas premisser. Ved å spørre barna hva de har lyst til, ved å lytte til dem og å observere deres kroppslige uttrykk, kan vi ta deres innspill og ønsker på alvor, slik at de reelt kan påvirke barnehagens planer. Personalet følger med og er til stede i barns verden av undring, utforskning og nysgjerrighet.

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utforske og oppleve mestring ut fra sine forutsetninger.. Barna skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Hvordan gjør vi det:

- Oppdager, følger opp og utvider det barnet allerede er opptatt av
- Bidrar til at barna får mestringsopplevelser, men samtidig har noe å strekke seg etter
- Legger til rette for fordypning, gjenkjennelse og gjentakelse
- Tilrettelegger for nye opplevelser og erfaringer
- Er bevisste på hvordan og når vi bruker materiell; som bøker, leker, verktøy og utstyr og hvor tilgjengelig de er.
- Gir barna erfaring med ulike sanger, danser og rytmer avhengig av alder og modenhet

Barnehagens digitale praksis

Barnehagens bruk av digitale hjelpemidler skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Hvordan gjør vi det:

- Legger til rette for at barna utforsker, leker, lærer og skaper noe selv ved hjelp av IKT
- Vurderer relevans og egnethet og deltar i barnas mediebruk
- Utforsker digitale verktøy sammen med barna
- Personalet får opplæring i digitale verktøy
- Søker informasjon via nettet sammen med barna. Dette året vil det å søke opp musikk være særlig relevant
- Etablerer trådløst nett i barnehagen
- Lar barna være med når vi bruker digitale verktøy

Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter.

Vi skal synliggjøre de syv fagområdene blant annet gjennom prosjektet vårt «**Hvordan bruke musikk til å fremme fellesskap og språk**». Vi skal også flette inn årstider, høytider og merkedager. Musikk, sang og vers/ regler er fengende, skaper fellesskap og gir glede. Når vi er i godt humør, vil vi være mer motiverte og mottagelig for ny lærdom. Barna vil gjøre mer av det de liker og det øker barnas forutsetning for å lære.

Ofte vil flere fagområder være representert samtidig i forbindelse med hverdagsaktiviteter, arrangement og turer i nærmiljøet. Det er viktig at personalet har en god forståelse av hvert fagområde.

Kompetanseplan

Gjennom ulike kompetansetiltak kan de ansatte styrke sin kompetanse og pedagogiske praksis i tråd med rammeplanen.

Vi legger opp til deltakelse i kurs/opplæring, fagrefleksjon på personalmøter, avdelingsmøter og veiledning for assistenter/fagarbeidere.

Område	Kompetanseheving gjennom
Barnehage som helsefremmede arena Livsmestring	Arbeid med handlingsplanen « En barndom uten krenkelser og vold». – presentere planen på planleggingsdagen i august og delta i opplæringen i løpet av året.
Førstehjelp	Kurs for alle ansatte - september 2019
Fagkveld, tema knyttet til satsningsområder. 2 fagdager for pedagoger i løpet av høsten 2019	Foredrag for alle ansatte. To fagdager for pedagoger: nettverksdiskusjon og pedagogisk refleksjon over egen praksis Veiledning for fagarbeidere og assistenter
Digital barnehage	Felles satsning og opplæring for alle barnehager i Bærum
Språk og kommunikasjon	Videreutvikle prosjektet: Hvordan bruke sang og musikk til å fremme språk og fellesskap. Implementere ny språkstandart for Bærumsbarnehagen.

Tradisjoner og merkedager:

Vi har flere faste tradisjoner gjennom hele barnehageåret. Det er viktig med faste merkedager som bygger opp om fellesskapet og samholdet i barnehagen. Det språklige, kulturelle og religiøse mangfoldet i barnehagen vil berike og styrke fellesskapet. Barns møte med ulike kulturer og tradisjoner legger grunnlaget for respektfull samhandling. Foreldrenes ønsker om hvordan de vil at barnas bakgrunn skal synliggjøres avklares på første foreldresamtale. Noen arrangementer organiseres med barna, mens andre inviterer vi også foreldrene til. I månedsplanen får foreldre detaljert informasjon.

Arrangement	Dato
Høstfest	September
Internasjonal fest	Oktober
Lucia	Desember
Besøk i kirken	Desember
Nissefest	Desember
Vinteraktivitetsdag	Januar eller februar
Fastelavn	Februar
Samefolkets dag	Februar
Karneval	Februar/mars
Morsmålsdagen	Februar
Barnehagedagen	Mars
Påskefrokost	April
Mini – dugnad	Mai
Vårfest	Mai
Div turer	I løpet av året
Sommerfest	Juni
Andre merkedager	
Fellessamling	Hver måned